

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Διδακτική Εννοιών τη Φυσικής για την Προσχολική Ηλικία

Ενότητα 9η: Οι στόχοι - εμπόδια

Κώστας Ραβάνης
Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής
στην Προσχολική Ηλικία

Σκοποί ενότητας

- Οι φοιτήτριες/τες να γνωρίσουν:
 - ✓ την έννοια των στόχων - εμποδίων ως θεμελιώδους έννοιας της Διδακτικής των Θετικών Επιστημών
 - ✓ τη στρατηγική της αντιμετώπισης των στόχων- εμποδίων

Περιεχόμενα ενότητας

- Οι παραδοσιακοί διδακτικοί στόχοι
- Τι είναι το εμπόδιο
- Η έννοια του στόχου-εμποδίου και πως χρησιμοποιείται

**Οι στόχοι – εμπόδια:
τα εμπόδια στη μάθηση ως στόχοι
των διδακτικών διαδικασιών**

Οι παραδοσιακοί διδακτικοί στόχοι

❖ Εμπειρική τοποθέτηση στόχων ή Ταξινομίες διδακτικών στόχων

- Διάλυση των διδακτικών αντικειμένων
- Απουσία κριτηρίων ιεράρχησης
- Στόχοι ασύμβατοι με τα γνωστικά εμπόδια (;)

Η έννοια του εμπόδιου

- ❖ Τα εμπόδια: γνωστικοί, εμπειρικοί, ψυχολογικοί, επιστημολογικοί περιορισμοί οι οποίοι παρεμβάλλονται σε κρίσιμες στιγμές των μαθησιακών διαδικασιών και υψώνουν ανυπέρβλητα φράγματα στη μάθηση και τη διδασκαλία
- τα εμπόδια δεν παράγονται από την έλλειψη γνώσεων σε κάποιο αντικείμενο, αλλά αντιθέτως από την παρουσία νοητικών οντοτήτων οι οποίες αντιστέκονται και αποκλείουν την επιστημονική γνώση
- Το εμπόδιο δεν είναι άγνοια, αλλά μια πραγματική γνώση η οποία, σε ορισμένες συνθήκες, θα λειτουργούσε αρκετά καλά ως εργαλείο της σκέψης

Η έννοια του στόχου – εμποδίου (1/2)

- ❖ Πότε ένας στόχος έχει διδακτικό ενδιαφέρον;
 - Για τον J. L. Martinand (1986), είτε στο επίπεδο του μακρο-σχεδιασμού είτε στο επίπεδο του μικρο-σχεδιασμού, μπορούμε να επιλέγουμε αυτούς τους στόχους οι οποίοι αντιστοιχούν σε εμπόδια που θέλουμε να υπερβούμε
 - Οι διδακτικοί στόχοι που αντιστοιχούν σε εμπόδια είναι οι **στόχοι – εμπόδια**
- ❖ Η επιλογή των **στόχων-εμποδίων** βασίζεται σε δύο αφετηριακές υποθέσεις:
 - Η πρώτη σχετίζεται με το πλήθος
 - Η δεύτερη με την ποιότητα

Η έννοια του στόχου – εμποδίου (2/2)

❖ Οι δύο υποθέσεις:

1. Υπάρχει περιορισμένος αριθμός αποφασιστικών προόδων, άρα και στόχων-εμποδίων, οι οποίες:

- δεν συντελούνται αυθόρμητα αλλά διαμέσου ειδικών διδακτικών παρεμβάσεων
- κρίνουμε ότι έχουν καθοριστική σημασία επιστημονικής ή τεχνολογικής σκέψης, στάσεων και δεξιοτήτων

2. Σε μια δεδομένη στιγμή της διδακτικής διαδικασίας υπάρχει ένα αποφασιστικό εμπόδιο και προς αυτό πρέπει να στρέψουμε τις προσπάθειές μας:

- τα εμπόδια αυτά μπορεί να είναι γνώσεων, μεθόδων, δεξιοτήτων, στάσεων
- χρειάζεται σταθερή προσήλωση στην παραδοχή ότι δεν εργαζόμαστε με τη σκέψη των παιδιών σε παρθένο έδαφος αλλά σε προϋπάρχουσες παραστάσεις

Πως εργαζόμαστε με τους στόχους-εμπόδια (Astolfi & Develay 1989); (1/3)

- 1) Εντοπίζουμε τα εμπόδια μιας μαθησιακής διαδικασίας, χωρίς να τα ελαχιστοποιούμε ή να τα υπερεκτιμούμε.
- 2) Ορίζουμε αντιστρόφως και με δυναμικό τρόπο τη νοητική πρόοδο που αντιστοιχεί σε μια ενδεχόμενη υπέρβασή τους.
- 3) Επιλέγουμε μεταξύ των διαφόρων εμποδίων που έχουμε εντοπίσει, αυτό ή αυτά που φαίνονται υπερβάσιμα κατά τη διάρκεια μιας διδακτικής δραστηριότητας και που μπορούν να οδηγήσουν στην παραγωγή αποφασιστικών νοητικών προόδων.

Πως εργαζόμαστε με τους στόχους-εμπόδια (Astolfi & Develay 1989); (2/3)

4) Προσδιορίζουμε ως στόχο την υπερπήδηση του συγκεκριμένου εμποδίου το οποίο κρίναμε ως υπερβάσιμο.

5) Τοποθετούμε αυτόν το στόχο μεταξύ των οικογενειών στόχων τις οποίες διακρίνουν οι κλασικές ταξινομίες και επιλέγουμε την κύρια όψη του στόχου-εμποδίου προτάσσοντάς την πάντα μεταξύ των άλλων (στόχοι σχετικοί με στάσεις, μεθόδους, γνώσεις, δεξιότητες, πρόσκτηση κωδίκων κλπ).

Πως εργαζόμαστε με τους στόχους-εμπόδια (Astolfi & Develay 1989); (3/3)

- 6) "Μεταφράζουμε" αυτόν το στόχο με λειτουργικούς όρους με βάση τις κλασικές μεθοδολογίες διαμόρφωσης, σχηματισμού και διατύπωσης στόχων.
- 7) Συγκροτούμε μια ή περισσότερες πειραματικές διατάξεις, συναφείς με αυτόν τον στόχο, όπως επίσης και διατάξεις οι οποίες θα μας επιτρέψουν διαδικασίες επανόρθωσης σε περίπτωση δυσκολιών

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση **1.00**.

Σημείωμα Αναφοράς

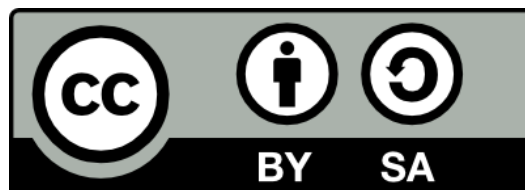
Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Κωνσταντίνος Ραβάνης, «Εισαγωγή στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών» Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/courses/PN1520/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Σύμφωνα με αυτήν την άδεια ο δικαιούχος σας δίνει το δικαίωμα να:

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό για κάθε σκοπό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

